

## HE eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/24353/2024

- Toimituksellisten päätösten riippumattomuus.** Suomen Journalistiliitto toteaa, että laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä ja Julkisen sanan neuvoston Journalistin ohjeet sisältävät käytännössä medianvapausasetuksen toimituksellisten päätösten riippumattomuutta koskevat velvoitteet.
- Lähdesuoja.** Tehokas ja käytännössä toimiva lähdesuoja on erittäin tärkeä journalistisen työn ja yleisön tiedonsaannin kannalta. Tältä osin medianvapausasetus edellyttää kansallisen lainsäädännön täsmentämistä, sillä sen kattama henkilöpiiri on laajempi kuin kansallisessa lainsäädännössä. Valitulla viittaustekniikalla pyritään varmistamaan medianvapausasetuksen mukaisen henkilöpiirin soveltaminen myös Suomessa. Koska lähdesuoja realisoituu käytännössä usein jo esitutkinnassa, tulee kiinnittää huomiota siihen, että asetuksen vaatimukset tulevat riittävästi otetuksi huomioon jo esitutkintavaiheessa.
- Mediapalvelujen tarjoajia koskevat avoimuusvelvoitteet.** Medianvapausasetus edellyttää sekä mediapalvelujen tarjoajilta että valtiolta nykyistä yksityiskohtaisempaa ja laajempaa avoimuutta. Asetuksen tavoitteet ovat kannatettavia yleisön tiedonsaantioikeuden ja demokratian kannalta hyödyllisiä. Mikäli tarvittavat tietokannat suunnitellaan olemassa olevaan infrastruktuuriin sopiviksi ja teknisesti riittävän kevyiksi (vrt. avoimuusrekisteri), ovat asetuksen tuottamat hyödyt sen lisäämiä velvoitteita merkittävämpiä.
- Valtion mainonta.** Valtion (laajasti ymmärrettynä sisältäen kaiken julkisen rahan kuten kuntien jne. mainontaan käyttämän rahan) mainonnan epätasainen jakautuminen ei ole Suomessa ollut käytännössä medianvapauteen vaikuttava tekijä. Mikäli tarvittavat tietokannat suunnitellaan olemassa olevaan infrastruktuuriin sopiviksi ja teknisesti riittävän kevyiksi, ovat asetuksen tuottamat hyödyt sen lisäämiä velvoitteita merkittävämpiä.

SUOMEN JOURNALISTILIITTO – FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND RY

Antti Laakso  
puheenjohtaja

Salla Nazarenko  
kansainvälisten asioiden asiantuntija